

КАРНАУШЕНКО А.С., к.е.н.,
старший викладач кафедри економіки та фінансів,
Херсонський державний аграрний університет

БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ ЯК ОСНОВНЕ ДЖЕРЕЛО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

На сьогодні залучення зовнішніх джерел фінансування для українських підприємств перетворюється на дуже тривалий процес зі збиранням підтверджуючих документів та довідок, який не завжди закінчується бажаним результатом для власника підприємства. Позики на розвиток підприємства в Україні надають не тільки банки, а й кредитні спілки, лихварі, різні фінансові структури і міжнародні фінансові організації [1].

Одним з найпоширенішим способом залучити у підприємство зовнішні ресурси – взяти кредит у банківський установі. Але на сьогодні українські банки висувають певні вимоги до потенційних позичальників [2]. Він повинен мати чисту кредитну історію і мати всю необхідну фінансовою звітністю, його бізнес повинен успішно функціонувати протягом тривалого проміжку часу, а найголовніше – потрібно надати заставу. Банки надають перевагу у кредитуванні під депозити та ліквідну нерухомість. Банківські установи не кредитують підприємства в разі якщо заставою виступають земельні ділянки, основні фонди або обладнання.

Середня ставка по кредитах для юридичних осіб в українських банках станом на грудень 2019 р становить від 18% до 27% річних в грн. Зазвичай комерційні банки надають річні кредити для поповнення оборотних коштів у вигляді овердрафту чи кредитної лінії [3]. У такому випадку сума банківського кредиту становить від 300 тис. грн до 1 млн грн. Для малих та середніх підприємств діють кредитні лінії з терміном фінансування до 3 років. В деяких випадках підприємствам надають кредит на більш тривалий термін, сумою від 1 до 10 млн грн.

Розглянемо 10 банківських установ України, які пропонують найкращі умови кредитування у гривні (сума 1 млн грн, термін - рік) в таблиці 1.

Однак, в середньому українські банки відмовляють у кредиті кожному третьому суб'єкту господарювання. Велике значення для банківських установ має сфера діяльності підприємства та його репутація на ринку. Найбільша кількість кредитних програм діє для аграрного сектора. Сільськогосподарські виробники можуть отримати пільгову позику для купівлі агротехніки, добрив, насіння українського виробництва, а також мали можливість отримати компенсацію від держави [5]. Також банки активно кредитують підприємства роздрібною торгівлі і громадського харчування. Більшу частину від виданих кредитів отримують представники середнього бізнесу, на малий бізнес припадає незначна частка від загальної суми всіх кредитів. Стартапи, із-за високої ризикованості провалу проекту, майже не можуть отримати позикові кошти у

банківських установах. В такому випадку малому та мікро- бізнесу краще взяти кредит без займ як приватній особі на суму від 10 до 100 тисяч гривень. При без заставній позиції немає потреби в фінансовій звітності, а його щомісячний дохід дозволяє сплатити боргові зобов'язання перед банком. Але існує закономірність чим більш ризикованіша діяльність тим вищі ставки по кредиту, таким чином ставки можуть досягати до 50% річних [6].

Таблиця 1

Найвигідніші кредитні програми 10 банків України при умові, що сума кредиту не перевищує 1 млн грн, а термін – рік

Назва банківської установи	Кредитна програма	Річна процентна ставка по кредиту
Ощадбанк	«Відновлювальна кредитна лінія»	18,57%
ПриватБанк	«Невідновлювальна кредитна лінія»	19,0%
Укргазбанк	Спільні програми з Німецько-Українським фондом, а також програми, спрямовані на підтримку екологічних проєктів	19,95%
Укргазбанк	«Невідновлювальна кредитна лінія», «Строковий кредит» та «Невідновлювальна кредитна лінія фінансової підтримки інвестиційних проєктів МСБ»	20,35%
UKRSIBBANK	«Строковий кредит. Поповнення оборотних коштів» та «Строковий кредит. Придбання авто і обладнання»	20,35%
Укрексімбанк	«Строковий кредит» і «Невідновлювальна кредитна лінія»	21,22%
Credit Agricole	«Невідновлювальна кредитна лінія»	21,85%
Індустріалбанк	«Відновлювана кредитна лінія» і «Строковий кредит»	22,11%
Кредобанк	«Невідновлювальна кредитна лінія» і «Строковий кредит інвестиційний кредит»	22,90%
Альфа-Банк Україна	«Строковий кредит»	23,66%

Останнім часом в Україні все популярнішими стають сервіси мікрокредитування, іншими словами «гроші до зарплати». У цих організаціях можна швидко взяти в борг до 25 000 гривень без надання довідки про доходи та без застави. Середня ставка по таких позиках – 1,5% в день, а термін кредитування може становити 30-90 днів [1]. Однак, подібний варіант кредитування є дуже ризикованим. Іноді ставка по мікрокредиту може бути вище ніж раніше озвучена представниками таких компаній, а в разі прострочення кредиту, штрафи та відсотки по кредиту можуть перевищувати суми тіла кредиту [4]. Прострочення або невилплата мікрокредиту також мають

негативні наслідки для суб'єктів господарювання, такими як зіпсованою кредитною історією та втратою майна. Крім того деякі мікрокредитні організації України були помічені в застосуванні в своїй діяльності шахрайських схем.

В табл. 2 наведено основні мікрокредитні організації, які надають найбільшу суму позики.

Таблиця 2

Найбільші суми позики 10 мікрокредитних організацій України

Назва мікрокредитної організації	Процентна ставка	Максимальна сума кредиту (в гривнях)	Термін кредиту
БізнесПозика	Щотижневий платіж 16 600 грн (тіло кредиту + відсотки)	100 000	8 тижнів
Microcredit	0,8% в день	25 000	1 місяць
Loany	1% в день	25 000	1 рік
Credit365	0,32% в день	20 000	1 місяць
Е Гроші	1,5% в день	20 000	1 місяць
Finhub	0,37% в день	20 000	1 рік
SlonCredit	0,37% в день	20 000	1 рік
Moneyveo	Від 0,01% в день	15 000	1 місяць
Бистрозайм	2% в день	15 000	1 місяць
Pozichka	1,75%	15 000	1 місяць

Для розвитку банківського кредитування та створення фінансової стабільності пропонуємо:

- зробити банківські послуги більш якісними для покращення їх конкурентоспроможності;
- встановити обмеження відсоткових ставок за кредитами в межах державних актів та контролювати його виконання;
- з допомогою залучення додаткового акціонерного капіталу підвищити рівень банківського сектору;
- удосконалити такі процедури в банківській сфері, як реорганізація, санація та ліквідація банку;
- стимулювати комерційні банки до кредитування інноваційних проектів;
- виокремити, що скорочення регулятивного капіталу банку на 20% та більше є критерієм проблемного банку;
- збільшити капітальні ресурси державних банків, підвищити їх кількість та посилити їхню роль на фінансово-кредитному ринку в Україні.

Отже, наведені заходи здатні сприяти оздоровленню національної економіки та підвищенню загального стану банківських установ.

Список використаних джерел:

1. Карнаушенко А. С. Переваги та недоліки мікрокредитування, як особливого виду кредитування. *Актуальні проблеми розвитку аграрного сектору економіки України: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*. Херсон. ХДАУ. 2018. С. 96-99.
2. Viktoriia Petrenko, Alla Karnaushenko. Joint enterprises in foreign trade activity of Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2017. Vol. 3, No. 5, p. 203-207.
3. Карнаушенко А., Петренко В. Фактори підприємницького зовнішньоекономічного ризику в умовах глобалізації. *Інтелект XXI*. 2018. № 1. С. 24-28
4. Карнаушенко А. С. Кредитне забезпечення діяльності господарств. *Сучасні тренди і перспективи розвитку овочівництва у Херсонській області: [кол.монографія]*. Видавничий дім «Гельветика». 2019. С. 259-281.
5. Танклевська Н. С., Карнаушенко А. С. Розвиток фінансування інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств: монографія. Херсон: Айлант, 2015. 184 с.
6. Petrenko V., Melnykova K. Formation of vertically integrated agrarian enterprises with foreign capital. *Technology transfer: innovative solutions in Social Sciences and Humanities*. 2018. С. 13-15. URL: <http://eu-jr.eu/ttissh/article/viewFile/620/608> (дата звернення 26.12.19).

КОВАЛЬЧУК Є.О., *магістрант,
спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Національна металургійна академія України*

ВАЛЕНЮК Н.В., *ст. викладач кафедри фінансів,
Національна металургійна академія України*

ВИБІР КРИТЕРІЇВ ЛІКВІДНОСТІ БАЛАНСУ ПІДПРИЄМСТВА

Ліквідність балансу – це рівень покриття зобов'язань підприємства його активами, строк перетворення яких на гроші відповідає строкам погашення зобов'язань. Для визначення ліквідності балансу необхідно порівняти підсумки за кожною групою активу і пасиву балансу. Баланси ліквідності за кілька періодів дають уявлення про тенденції зміни фінансового стану підприємства [1].

Аналіз балансу підприємства трубної промисловості ТОВ «МК ДНПРО» показав, що на кінець 2018 року виконуються наступні умови: $A1 > П1$; $A2 < П2$; $A3 > П3$; $A4 > П4$. Абсолютно ліквідним даний баланс вважати не можна, оскільки в підприємства на кінець звітної періоду виникли проблеми з погашенням короткострокових кредитів, кредиторською заборгованістю за товари, роботи, послуги. Якщо на підприємстві рівень ліквідності настільки великий, що після погашення найбільш термінових зобов'язань залишаються зайві кошти, то можна прискорити строки розрахунків з банком,